

MATTI
KAUPPINEN

SIISKONEN

SIISKONEN

MATTI KAUPPINEN

SIISKONEN

© 2018 Matti Kauppinen

Kansikuva: Pirta Luukkanen

Taitto ja kannen suunnittelu: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-2956-4

1. luku

Hiljaisuutta. Onttoa, tylsistyttävää hiljaisuutta. Puuduttavan tympeää ja mitänsanomatonta hiljaisuutta. Puhdasta ja pelkistettyä, turruttavaa ja turhauttavaa. Sitäpä sitä, ihan itseään. Hiljaisuutta. Toisaalta, turvallista sekä enemmän kuin tuttua, mutta pääosin raivostuttavaa. Välillä hieman itseään toistavaa ja raukean unettavaa. Hiljaisuutta.

Toisinaan katkaisin sen hiljaisuuden huutamalla ja ärhentelemällä, mutta eipä se juuri auttanut. Herätin vain levottomuutta lähipiirissä, joten harvensin niitä kiukkupuuskia ja lopulta lopetin sitten mesoamisen kokonaan. Ajattelin että suottahan sitä omilla ongelmilla vaivaa muita.

Luojaolleni kuitenkin lähetin rukouksia, että ottaisi minut jo pois täältä. En uskonut, tai en ainakaan halunnut uskoa, että tämä olisi se niin sanottu lopullinen kuoleman jälkeinen sijoituspaikka saati olotila. Monet monituiset kerrat sitä mietin ja pähkäilin, että voisiko se kuitenkin olla niin? Mutisisin yksikseni, surkuttelisin olotilaani sekä muistelin maanpäällisiä asioita. Päädyin lopputulokseen, että ei tätä ankeutta millään voinut kestää loputtomiin.

Jossain vaiheessa keksin aikani kuluksi alkaa hyräilemään muistamiani lauluja. Siihen sain vastakaikua muiltakin. Ensi alkuun he vain kuuntelivat hyräilyäni, mutta joku sitten yhtyi myös mukaani ja voisin sanoa, että tavallaan muutamilla kerroilla saatiin ihan kuoro aikaiseksi. Ne tapahtumat katkaisivat mukavasti sen hiljaisuuden ja olivat todella onnellisia hetkiä! Niitä kokemuksia muistelemalla jaksoi taas eteenpäin.

Eräänä päivänä kaikki oli kuitenkin ohi, yhdessä silmänräpäyksessä!

2. luku

Vanhempi konstaapeli Reino Miettinen vietti kesälomansa viimeistä päivää. Elettiin heinäkuun loppua, 1960-luvun puolivälin tietämillä. Ilma oli helteinen ja painostava kuumuus enteili ukkosta. Reino oli lähtenyt aamupäivällä kokemaan katiskansa kunnan keskustaajaman lähellä sijaitsevalle järvelle, joka sijaitsi Salokylä nimisen kylän kupeessa. Lähdettyään kalareissulta paluumatkalle kohti kirkonkylää joutui Reino hidastamaan menoa, sillä kapealla kylätiellä ajoi raskasta hiekkakuormaa peräkärrissä kiskova traktori. Renkaiden alta kumpusi ilmoille pölypilvi, joka jäi leijailemaan tien ylle tuulettomissa kohdissa pirkäksikin aikaa. Reino ei viitsinyt lähteä kapealla tiellä ohittamaan traktorikuskia, varsinkin kun hänellä ei ollut kiire minnekään. Näkyvyys sakean hiekkapilven seasta ei taannut mitään turvallista ohitusta. Hoppua ei tarvinnut pitää kalojenkaan pilaantumisen vuoksi, sillä katiskasta saamansa muutamat isot ahvenet ja yhden hauen Reino oli perannut jo rannassa ja laittanut ne sitten Volkkarin tavaratilaan, jääpaloilla osittain täytettyyn kylmälaukkuun. Viileästä styroksisesta laatikosta kalat olisi kotona kätevä nostaa vadille, kietaista päälle tuorekelmu ja siirtää edelleen jääkaappiin. Vaimo pilkkoiisi hauen iltapäivällä pienemmiksi paloiksi ja tekisi kalakeittoa. Maanantaina, ensimmäisen loman jälkeisen työpäivän päätteeksi, olisi puolestaan luvassa voissa paistettuja ahvenia ja perunamuusia. Vesi herahti Reinon kielelle jo pelkästä herkullisesta ajatuksesta päästä ahmimaan isolla voisilmällä ryyditettyä pottumuusia ja rapeita paistinahvenia.

Reino sytytti tupakan palamaan ja mietiskeli, että mitähän kaikkea hänen lomansa aikaan oli mahtanut työrintamalla tapahtua ja kuinka häntä tuurannut nuorempi konstaapeli Pauli Rajakoski oli kuukauden ajan yksinään pärjännyt? Ainakaan lehdissä ei oltu kirjoitettu mitään poliisin työhön viittaavaa, jo-

ten rauhallista lienee ollut. Muutamat savut tupakastaan imais-
tuaan Reino huomasi kopittoman traktorin kuljettajan hidasta-
van vauhtia, vilkaisevan taakseen ja näyttävän sitten kädellään
suuntamerkkiä oikealle. Nuffield oli sen verran vanhaa mallia,
että siinä ei ollut suuntavilkkuja, joten peräkärrinkin valot oli-
vat myös pimeät. Traktorikuski näytti vaihtavan pienemmälle
vaihteelle ja kääntyi sitten yhden kylätien varressa olleen mai-
tolaiturin ohitettuaan Turpeisen maatilalle vievälle pihatielle
hiekkakuormansa kanssa. Kun tieura avautui vapaana, pykälsi
Reino puolestaan Volkkaristaan isompaa vaihdetta ja kiihdytti
autonsa vauhdin lähemmäs kahdeksaakymmentä, tuumaillen
samalla mielessään, että mihinkähän tarkoitukseen Turpeisen
isäntä tarvitsee useita kuormallisia soraa ja hiekkaa? Reino oli
nimittäin Salokylällä kalassa käydessään nähnyt muutaman
kerran aiemminkin samaisen miehen ajamassa sorakuormien
kanssa. Tämä nyt kyydissä ollut lasti näytti olevan hienom-
paa tavaraa, eli seulottua hiekkaa. Mahdollisesti karkeampi
tavara oli mennyt jonkin rakennuksen perustuksien tekoon,
täytemaaksi ja hienompaa hiekkaa käytettiin nyt valun tekoon,
pohdiskeli Reino kääntäessään autonsa keulan Salokylän hiek-
katieltä asfalttipinnoitetulle valtatielle. Kovin kauaa hän ei eh-
tinyt ajaa, kun joutui kytkemään lasinpyyhkijät päälle, sillä
auringon nopeasti peittänyt ukkospilvi oli alkanut tiputtele-
maan suuria pisaroita, mitkä läjähtelivät kuuluvasti tuulilasiin,
leviten sen pintaan ja sumentaen näkyvyyttä. Pyyhkijät saivat
hädin tuskin pidettyä lasin puhtaana, vaikka ne viuhtoivat edes
takaisin nopeammalla asennolla.

Sankka pakokaasupilvi kohosi Nuffieldin pakoputkesta kohti
taivasta, kun Veijo Turpeinen nousi pihatiensä viimeistä nyp-
pylää ennen talonsa pihapiiriin kurvaamista. Päästyään piha-
piiriin hän peruutteli hiekkalastissa olevan kärrin navettansa
rakennustyömaan viereen, jossa kolme muuta miestä samalta

kylältä hääri betonimyllyn vierellä sekä valutyömaalla. Välillä hiekkaa ja betonijauhoja lapioitiin myllyn sisuksiin, sekä perään kaadettiin vettä sangosta. Kun betonisatsi oli valmis, kipattiin se kottikärrtiin, mikä työnnettiin navetanpohjan valutyömaalle, kipattiin nurin raudoituksen päälle ja tasoiteltiin pitkää lautaa apuna käyttäen. Tämän jälkeen tyhjä kottari työnnettiin jälleen täytettäväksi. Välillä aina vaihdettiin osia myllyn täyttäjän, kottikärrin kuskaajan ja tasoittelijan kesken, jotta työt eivät käyneet liian yksipuolisiksi.

– Tätä vois katella pidempäänkin, kun työläiset raataa, tuumasi Veijo traktorin pukilla istuessaan ja sytytti samalla tupakan.

– Katsele ihan rauhassa, mutta sitä pidempään tässä meillä kolmistaan menee, mitä pidempään sinä siinä huilaat, huusi betonimyllyn luona hiekkaa lapioimassa ollut mies.

– Niin, sinun pussistahan se on kaikki pois, minkä meillä teetät, jos et itse kehtaa muuta tehdä kuin katsella, yhtyi myllyn toisella puolella ollut mies edellisen mielipiteeseen.

– Mitä, eikös se ruokapalkka piisaakaan? Väkiivelkasillahan ettekös te ole vai ollaanko me sovittu jotain rahapalkankin maksusta? Tai sovitaanko niin, että te olette täällä talkoissa ja talkoissahan ei ole ruukattu pitää edes taukoja, vastasi Veijo leikkisästi ja hyppäsi alas traktorinsa päältä. Sitten hän kiersi traktorin taakse, avasi kärrin aisassa olevan lukkosokan ja veti pois tapin, joka piti kärrin tukijalkaa yläasennossa. Paksusta raudasta valmistettu putki, jonka alapäässä oli pyöreä levy, tömähti maahan nostattaen samalla altaan pienen hiekkapöylähdyksen. Kun jalka oli lukittu ala-asentoon ja lukitus varmistettu sokalla, kurotti Veijo traktorin istuimen vieressä olevaan vipuun ja laski kärrin etuosan maahan, jalan varaan.

– Älä hyvä mies tuolla lailla sieltä maasta käsin sitä kärriäs alas laske, huusi toimitusta betonimyllyn vierestä seurannut mies.

- Miten niin? ihmetteli Veijo.
- Joku kerta lasket vielä sen kärrin jalkasi päälle ja siinä olet nalkissa niin kuin täi tervassa. Kaiken lisäksi saat ikuisen vai-
van, kun jalkapöytäs luut menee murskaks yhdellä napsauk-
sella.
- Noh, ei passaa ihan niin varomattomasti hupeloida, että
jalkansa teloo, kuittasi Veijo asian, huitaisi välinpitämättömästi
kädellään ilmaa ja käveli tasaista rahinaa pitävän betonimylllyn
viereen.
- Taidetaan joutua lopettamaan nämä valuhommat tältä päi-
vältä tähän puoleen päivään, kun sehän lupaili eilen uutisissa
ukkoskuuroja kuljettelevan ja tuoltahan tuo jo yksi tosi tumma
möllykkä on tulossa kirkonkylän suunnalta, tuumaili Veijo,
kun yksi miehistä läksi vaimeasti ähisten viemään taas yhtä
raskasta kärrillistä valmista betonia valupaikalle.
- Mitenkä se isäntä vaan asian näkee, niin niinhän me työ-
miehet sitten tehdään. Onhan tuo toisaalta sunnuntai, että
voishan tämän loppupäivän ottaa vaikka vähän rennommin-
kin. Kyllähän tässä ollaan painettu jo muutama päivä aamusta
ilta myöhään, niin että hyvällä mallillahan tämä sinun uusi
navetan pohja jo alkaa olla.
- Eiköhän sitä ennen syyssateita pääse emäntä lypsämään
lehmiä katon alle, niin että ei tarvitse tuolla pellon pientareella
pressukatoksen alla väliaikaisissa tiloissa käsinlypsyä harjoittaa.
Itikat ja mäkäräiset tuntuu kiusaavan vaikka olen yrittänyt
pitää aina pieniä lehmisavuja syöpäläisten karkottamiseksi.
Mutta jos on saanut itikat hyvin hädettyä, niin sitten on kuu-
lemma liika savu vaivannut henkeä ahdistamalla sekä silmiä
kirveltämällä, tuumaili Veijo.
- No höh, eikö se meinaa mikään kelvata?
- Siltähän tuo välillä tunnustaa. Ja kaikkein pahin tuossa
ulkosalla lypsäessä on nuo ukkoset. Salamointia tuo emäntä
pelkää kaikkein eniten. Suuri myräkki jos nousee, niin menee

vintin rappusiin istumaan kuivan kelin kumikengät jalassa, eikä huoli talon sisäkissaa lähelleen.

– Miks just vintin rappusille ja mikä siinä kissassa on, että sitä ei voi pitää sitten sylissä, ihmetteli yksi työmiehistä.

– Niin ja mitkä ihmeen kuivan kelin kumpparit pitää olla jalassa, kyseli toinen isäntä.

– Ne on ne rappuset keskellä taloa, eli ei minkään ikkunoiden lähellä ja oven kun laittaa kiinni, niin ei salamoiden välke säikyttele. Niin ja semmoinen taikausko sillä emännällä on, että kissan turkki on vähän sähköinen. Varsinkin jos sitä silittelee, niin se sähkövaraus voi vetää salamoita puoleensa. Sen vuoksi joutuu tuo meidän mirri ukonilman noustessa kellariin ja lapset touhuua sitten omien leikkiensä parissa kammarissa. Jyrinä kun ajastaan loittonee, niin uskaltautuu emäntäkin heittämään kumikengät pois ja jatkaa hommia, mihin on jäänyt. Kumi kun ei johda sähköä, niin niillä hän eristää itsensä maasta, että ei olisi herkkä kohde salamalle. Ne on sen kumpparit sellaiset vanhat kenkäraajat, joissa on kummassakin pari reikää ja varretkin leikattu pois. Tuolla vintin rapussa istuessa ne ajavat hyvin asiansa tai sitten suht kuivalla kelillä ulkona liikkuen. Joillakin marjareissullakin se niitä käyttää, kun tietää että käy poimimassa vain marjat johonkin piirakan tekoon tuosta lähimetsästä.

– No johan on sulla arka emäntä, mutta eipä kai sitä mitään peloilleen mahda ja onhan sitä ukkosta kyllä syytä jonkun verran varoa ja kunnioittaa itse kunkin, totesi yksi työmiehistä.

– Toki on, mutta lähetäänhän kahville ennen kuin tuo ukkonen on ihan päällä, niin kerkiää emäntä ne keitellä, sanoi Veijo ja viittoi muita mukaansa.

– Kyllähän tässä on jo kahvin edestä tullut töitä tehtyä, mutta levitetään ensin suoja tuohon tuoreen valukerroksen päälle, että ei pääse vesi hakkaamaan pintaa ryyhkälle ja liottamaan sitä ihan piloille.

Suojattuaan navetan lattiavalun tuorerehukasan päällä olleella suurella muovilla, siirtyivät miehet sisälle. Saatuaan joutua kahvit, joutui kylän isännistä koostuva talkooporukka odottelemaan vielä hetkisen aikaa koteihinsa lähtöä, koska ukkoskuuro oli noussut päälle. Sade piiskasi voimalla vettä ikkunaruutuihin ja salamet välkkyivät taivaalla. Talon emäntä oli tuttuun tyyliin laittanut vanhat sekä rikkiinäiset kumikengät jalkaansa ja siirtynyt istumaan vintin rappusten puoliväliin, kuuntelemaan sinne vaimeammin kantautuvaa ukkosen jylyä. Kun emäntä oli palannut takaisin pirtin puolelle, oli hän huomannut kolmen lapsensa leikittämässä talon kissaa. Motkotettuaan lapsille hetken aikaa siitä, että nämä olivat lukuisista kielloista huolimatta olleen kissan läheisyydessä ukkosenilman aikaan, oli emäntä saarnaamisensa päätteeksi kommentanut lapset ulos, laskemaan vettä lehmien juomakaukaloihin. Talkooporukka oli käynyt katsomassa valutyömaata ja todennut että rankkasade oli tehnyt hieman tuhoja navetan perustuksiin ajetussa sorapatjassa. Laajan suojamuovin päälle satanut vesi oli muodostanut pienen puron ja vienyt pellolle valuessaan hienommat pintahiekat pieneltä alalta mennessään. Niiden alta oli paljastunut jo karkeampaa maa-ainesta sekä kiviä. Veijo aikoi korjailla vauriot iltalypsyn jälkeen levittämällä traktorin lantakauhalla hiekkaa syntyneeseen vauriokohtaan. Seuraavana päivänä valun teko voisi taas jatkua ja navetan pohja saataisiin valmiiksi.

Veijo ajoi traktorillaan hiekkaa täynnä olevan peräkärrin viereen, laskeutui alas ja etsi käsiinsä lapion. Sen hän heitti kärrin lavalle ja kiipesi sinne itse perässä. Lapioituaan lantakauhaan ensimmäisen hiekkasatsin, lähti hän siirtämään sitä veden syövyttämään kohtaan navetan pohjan luona. Hetkeä aiemmin Veijo oli siirtänyt lypsypaikalta samalla traktorin perässä olevalla lantakauhalla maitotonkat viilenemään ladon pohjoispäädyssä olevaan betonikaukaloon, joka oli täytetty puolilleen

kylmällä kaivovedellä. Tunnin kuluttua Veijo siirtäisi tonkat tien varressa olevalle maitolaiturille, mistä meijerin säiliöauto kävisi imaisemassa ne tyhjäksi. Kun uusi navetta saataisiin valmiiksi, tulisi siihen rosterista valmistettu tilatankki, jonne maito siirtyisi lypsimestä putkistoa pitkin. Uudistuksen myötä jäisi pois käsin lypsäminen ja loppuisi myös tonkkien kanssa puljaaminen. Meijerin auto kurvaisi pihaan hakemaan tilan maidot, eli siltäkin osin säästyisi siirtelyn, jäähdytyksen ja pesujen vaivat useiden tonkkien osalta. Tuotettavan maidon määrä tulisi melkein kaksinkertaistumaan, sillä navettaan oli tulossa huomattavasti lisää parsipaikkoja nykyiseen verrattuna. Kaiken kaikkiaan tilalla tulisi olemaan vuoden päästä viisi-toista lypsävää, kun niitä nyt oli kahdeksan.

– Isä isä, saadaanko me potkia tätä kalloa mikä löydettiin tuolta maasta? huusi vanhin Veijon lapsista ja piti jalkaansa pyöreän esineen päällä, josta pilkisti esiin vain hieman sileää pintaa pitkän heinikon seasta. Veijo vilkaisi ohi ajaessaan lasten suuntaan ja vastasi varoitteluun sävyyn, koska luuli kuulleensa sanan väärin.

– Potkikaa pois, mutta älkää särkekö varpaitanne. Eikös se olisi helpompi vain kieritellä tuollaista isoa murkulaa pitkin jotakin loivaa rinnettä?

– Joo, me pelataan kallon pyöritystä, että kuka saa tuon menemään pisimmälle, hihkui toinen lapsista. Samalla hän nappasi pyöreän esineen kainaloonsa ja lähti juoksemaan lähellä olevaa vanhaa tienpohjaa päin, joka vietti rinnettä alas. Muut lapset kirmasivat perään ja Veijo jäi ihmettelemään, että oliko löydetty esine ollut sittenkin jokin kauhtunut ja aurin-gossa vaalennut nahkapallo, koska ei kymmenvuotias lapsi olisi jaksanut nostaa niin kevyesti käsiinsä suunnilleen pään kokoista kiveä. Sen enempi hän ei kuitenkaan kivenmurikaksi mielestään tunnistamalleen esineelle ajatuksia uhrannut, vaan peruutti traktorin navetanpohjan kupeelle ja kippasi sorakuor-

man alas. Sitten hän hyppäsi alas istuimelta ja alkoi levitellä soraa veden pahiten syövyttämään kohtaan. Puolen tunnin uurastuksen jälkeen oli vesimassojen runtelema sorapatja taas moitteettomassa kunnossa ja Veijo saattoi lähteä viemään maitotonkat traktorillaan tien varteen. Nostettuaan tonkat takauhan kyytiin, kiersi hän niiden kaulojen ympärille paksun köyden ja sitoi sen kiinni kauhan takaosaan, tätä tarkoitusta varta vasten hitsattuun koukkuun. Ajettuaan tien varteen, pysäytti Veijo traktorin maitolaiturin kohdalla olevalle pienelle levikkeelle, kaivoi ohuen työtakkinsa rintaskusta tupakka-askin ja sytytti sätkän palamaan. Koska Veijo jäi odottamaan Valion meijeriauton tuloa, niin hänen ei tarvinnut nostaa tonkia maitolaiturille. Viimeisiä henkosia tupakastaan vedellessä kuuli Veijo kylätien suunnalta raskaamman ajoneuvon ääntä ja hetken kuluttua murkan takaa esiin pilkistikin Scanian keula. Kuljettaja pisti vilkun oikealle ja hiljensi autonsa vauhtia pehmeästi moottorijarrutuksella. Pakosarjasta kantautui ilmoille matala pärisevä ääni. Lopulta auto pysähtyi maitolaiturin kohdalle jarrut hieman kirskahtaen. Auton perä jäi juuri sopivasti Veijon traktorin kauhan tasalle, jonka hän oli laskenut maahan paikalle ajaessaan. Traktori pysyi sopivasti paikallaan kauhan ollessa maassa, vaikka tie sillä kohtaa hieman viettikin meijeriauton menosuuntaan. Auton kuljettaja hyppäsi kevyesti alas ohjaamosta ja käveli rauhallisesti auton taakse, vetäen samalla valkoisia puuvillahansikkaita käteensä. Miehet tervehtivät ja kuljettaja avasi auton takaosassa olevan luukun, jonka takana oli paksu taipuisa letku ja sen päässä metallinen suukappale, joka työnnettiin maitotonkkaan. Normaalisti kuljettaja odoteli hetkisen imuletkun esille otossa, jotta auton nostattama pöly ehtisi hälventyä, eikä leijailisi maitotonkkaan pilaamaan vitivalikoista nestettä. Nyt siihen ei ollut tarvetta, koska pieni ukkoskuuro oli kastellut tienpinnan lähes lietteisen märeksi.

– Mitenkäs se teidän navetan rakentaminen edistyy? kysyi

maitoauton kuljettaja kovalla äänellä, koska imulaitteisto piti äänekästä hurinaa. Samalla hän vaihtoi imuletkun toiseen tonkkaan.

– Siinähan se pikkuhiljaa etenee. Joka päivä saadaan vähän hommia eteenpäin. Nuo perhanan ukkoskuurot meinaa vaan sotkea pikkusen valuhommia, niin kuin nyt tänään. Jos vain huomenna jaksaisi olla satamatta, niin saataisiin pohjatyöt lopulta valmiiksi.

– Eipä teillä sitten ole hätää, kun lumientuloon on vielä kuu-kausitolkulla aikaa. Jospa sitä jo syyskuussa ajetaan pihaan näitä maitoja noutamaan?

– Toivoo sopii, että silloin viimeistään! Ainakin emäntä alkaa olla jo nyt kyllästynyt väliaikaisella lypsypaikalla touhuamiseen ja haluaisi päästä konelypsyyn. Se on siitä puhunut jo viime syksystä lähtien, kun tuonne Juntusille tekivät sen uuden navetan ja käytiin Leenan kanssa niitä hienoja systeemejä katsomassa.

– Joo, tyytyväisiä ovat Juntuset olleet ratkaisuunsa ja maidon laatukin on heillä parantunut käsilypsyyn verrattuna. Siitä tulikin mieleen, että joskus saitte tulokset toissa viikolla otetusta maitonäytteestä?

– Kyllä se oli posti tuonut kirjeen meijeriltä päivä tai pari sitten ja ei siinä kuulemma ollut mitään hälyttävää meidän lehmien maidon laadussa, vastasi Veijo ja sulki samalla viimeisenkin tyhjentyneen tonkan kannen.

– Ainahan teiltä on tullut moitteetonta maitoa, jos oikein muistan, tuumasi autonkuljettaja kelatessaan imuletkua auton sisään. Sitten hän kytki imun pois päältä ja luki maitomäärän mittarista sekä merkkasi sen ylös ruutuvihkoon, joka oli ovesta olevassa lokerossa. Laitettuaan vihon takaisin paikalleen, hän sulki auton takaosan luukut.

– Kolme litraa enemmän kuin eilispäivänä. Hyvin näyttää maitoa heruvan, ihan ennätystahtiin! Nähdään taas huomenna,

sanoi kuljettaja ja huiskaisi kädellään hyvästiksi. Veijo morjesti samalla tavalla ja varmisti vielä että tonkkien ympärillä oleva köysi ei ollut päässyt löystymään. Sitten hän nousi traktorinsa pukille ja käynnisti sen. Musta savupilvi pöllähti pakoputkesta ja tasainen moottorin papatus täytti kesäisen kylänraitin. Veijo vilkaisi olkansa yli ja varmisti, että takaa ei tullut ketään. Sitten hän painoi jalallaan oikeanpuoleisen renkaan jarrun pohjaan, pisti eturenkaat linkkuun ja käänsi traktoria 180 astetta lähes paikallaan. Märkään kylätien pintaan jäi käännöksestä selvät renkaan kuviot. Veijo kääntyi omalle pihatielleen, vaihtoi isommalle vaihteelle ja lähti huristelemaan sitä eteenpäin istuimellaan välillä hieman pomppien, kun tien epätasaisuudet heittelivät traktoria. Tonkat pitivät kyydissä äänekästä kolinaa.

Lähestyessään talon pihapiiriä Veijon huomion kiinnitti peltojen halki niitylle vievän tieuran varrella oleva suuri kivi tai pikemminkin kiven päälle ilmestynyt pyöreä esine. Aivan kuin tuolta tuijottaisi ihmisen pääkallo, ihmetteli Veijo mielessään ja hiljensi traktorinsa vauhtia. Ehkä nuo mustilta silmäkuopilta vaikuttavat kohdat on vain tummempia nahkankappaleita siinä lasten löytämässä pallossa, jatkoi hän aprikointia, tihrustaen kuitenkin yhä tarkemmin noin kolmenkymmenen metrin päässä olevaa esinettä. Tullessaan niittytien liittymään, Veijo päätti kääntää traktorinsa sille ja ajaa suuren, pellolla lepäävän kiven luo.

– Voihan helvetti! pääsi Veijolta ääneen lausuttu, ihmetystä huokuva toteamus, kun hän sammutti traktorinsa laajan siirtolohkareen viereen, joka oli lojunut samalla paikalla vuosituhannet, aina jääkauden ajoista saakka. Ihmisen pääkallohan tuo on, joskin ilman alaleukaa, totesi Veijo ja laskeutui alas maahan. Hän käveli kallon luo ja otti sen varovasti käteensä. Kallon pinta oli tumma, lähinnä vaalean ja tummanruskeiden laikkujen sekoitus. Siellä täällä oli pieniä vihreitä läikkiä ja tuoreita naarmuja, mitkä olivat mitä ilmeisimmin ilmesty-

Tarina ajoittuu 1960-luvulle, pieneen savolaiseen kuntaan ja sen yhteen kylämiljööseen, nimeltään Salokylä. Kylän yksi isäntä on rakentamassa uutta navettaa ja sen pohjaa valettaessa löydetään yllättäen työmaan läheisyydestä ihmisen pääkallo. Virkavalta alkaa selvittää tapausta ja törmää mitä kummallisimpiin teorioihin kallon alkuperästä. Niistä jokainen voisi olla se oikea ratkaisu tapaukseen, mutta saadaanko kallon alkuperää koskaan selville?

Löytyneen pääkallon arvoitus ei ole ainut tapaus, mikä on seutukunnalla poliisien selvittävänä kesähelteiden aikaan. Myös kirkonkylän lähellä asunut seppä on kuollut traagisella tavalla. Ensin löydetään vain torso! Onko kallolla ja sepällä kenties yhteyttä toisiinsa? Tämän kaiken ohella poliisien täytyy myös ihmetellä tuoreen veikkausmiljonäärinkin edesottamuksia.

Kerronnassa kiero huumoriakaan ei ole unoitettu ja joissakin uskomattomissa tarinoissa vastuu on savolaiseen tyyliin kuulijalla, että uskoako todeksi vai ei.

Matti Kauppinen on kuopiolainen myynti/vienti-koordinaattori, jonka vapaa-ajan harrastuksiin kuuluu kirjoittamisen lisäksi mm. metsästystä, metsänhoitoa sekä reserviläistoimintaa. Aiemmin häneltä on ilmestynyt romaanit Puro sekä Salakaato. Siiskosen ohella nekin sijoittuvat Kauppisen syntymäkotikunnan Sonkajärven historiaan ja toisinaan myös tositapahtumiin.

9 789528 029564

BoDTM
BOOKS on DEMAND

ISBN: 978-952-80-2956-4 www.bod.fi